

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка**

**Факультет освітніх наук та мистецтв
Кафедра освітніх наук**

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри освітніх наук

д.п.н., професор

Оксана ФІЛОНЕНКО

«26» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки

Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки

Освітньо-наукова програма: Освітні, педагогічні науки

Форма навчання: Денна/Заочна

2025–2026 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни **«Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки»**, розроблена на основі ОНП «Освітні, педагогічні науки», навчального плану підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки.

Розробник:

Філоненко О. В., в.о. завідувача кафедри освітніх наук, доктор педагогічних наук, професор

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри освітніх наук.
Протокол № 2 від «26» серпня 2025 року

В.о. завідувач кафедри освітніх наук

Оксана ФІЛОНЕНКО
(підпис)

Робоча програма навчальної дисципліни **«Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки»** для студентів спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки за третім (освітньо-науковим) рівнем вищої освіти. ЦДУ імені В. Винниченка, 2025. 16 с.

© Філоненко О. В., 2025 рік
© ЦДУ імені В. Винниченка,
2025 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання	Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки	Рік підготовки	
Реферат		1-й	
Загальна кількість годин – 120		Семестр	
		1-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4	Освітньо-наукова програма: Освітні, педагогічні науки	Лекції	
		20 год.	
		Практичні, семінарські	
	Рівень вищої освіти: Третій (освітньо-науковий)	20 год.	
		Лабораторні	
		не передбачено	
		Самостійна робота	
		80 год.	
		Індивідуальні завдання	
		Вид контролю:	
Екзамен			

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: В сучасних глобалізаційних процесах актуалізувалася проблема взаємозв'язку між такими поняттями як: соціалізація, розвиток, освіта та виховання особистості.

У механізмові функціонування й розвитку соціуму змінюється статус людини. Замість природного індивіда (фізична сила, витривалість), суспільного індивіда (соціальність) приходять Особистість як авторська особистість (людський капітал, людські ресурси). Визначається це тим, що постіндустріальне виробництво виступає процесом зростаючої інноваційності на швидкозмінній інформаційній та науковій основі. Рушієм постіндустріалізму, всіх сфер його життєдіяльності (матеріально-виробничої, соціальної, політичної, духовної, сімейно-побутової) є авторська особистість.

Така особистість (а кожна особистість як якість людини має ступінь розвитку) володіє здатністю жити за допомогою свого «Я» – за допомогою свого життєвого вибору й відповідальності за нього. Основний спосіб (й принцип) існування такої особистості – бути у Світі. «Бути» означає теж що й, «бути при», «жити при», «бути долученим до», «бути посвяченим у». Це прагнення прийняти виклик часу (життя, долі), спрямованість вперед через свій вибір та відповідальність, тобто через свій життєвий шлях. В цьому й полягає акмеологічний зміст авторської особистості. Професіоналізм – це не просто відданість професії, а ділова майстерність, і, перш за все одухотворене прагнення особистості подати світу своє «Я» в діловому полі відповідної професії й визначитися в її результаті. Це і є справжнє прагнення до «акме».

Тобто, **мета** цього курсу полягає в ознайомленні потенційних докторів філософії із сучасними актуальними проблемами педагогічної науки в контексті розвитку особистості.

Завдання курсу полягають в ознайомленні із сучасними проблемами педагогічної науки та з'ясуванні на рівні ідентифікації та розуміння таких понять: індивід – сукупність біофізіологічних параметрів людини; особистість – сукупність ідентифікаційних та диференційних виборів Его, один із «полюсів» самості, або суб'єктності; індивідуальність – конкретна інтегральність особистості, один із «полюсів» самості або суб'єктності; індивідність – конкретна інтегральність, втіленість сутності, другий, опозиційний індивідуальності «полюс» самості, або суб'єктності. А також понять в контексті “само”.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

загальні	фахові
Інтегральна компетентність: здатність на основі концептуальних методологічних знань здійснювати аналіз педагогічних явищ, процесів, конструювати нові цілісні знання, ідеї, розв'язувати комплексні проблеми в науково-дослідницькій, педагогічній діяльності з урахуванням національного і світового досвіду.	
ЗК1 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ФК2 Здатність усно і письмово презентувати та обговорювати результати наукових досліджень державною та іноземною (англійською) мовами, розуміння іншомовних наукових текстів за напрямом досліджень. ФК4 Здатність моделювати, проєктувати та реалізовувати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. ФК5. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати дослідницькі науково-прикладні завдання в сфері освіти, оцінювати та
ЗК4 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	
ЗК5 Здатність приймати обґрунтовані рішення.	

	забезпечувати якість виконуваних досліджень. ФК6. Здатність дотримуватись етичних норм, академічної доброчесності в науковій та професійній діяльності. ФК7 Здатність переосмислювати знання й досвід, представлені в історико-педагогічному дискурсі, застосовувати їх у власному науково-педагогічному дослідженні. ФК8 Здатність до саморозвитку, професійного самовдосконалення, та ефективного самоменеджменту.
--	--

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

Кінцеві програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна:

ПРН1 Критично осмислювати знання про концептуальні засади, цілі, завдання, принципи функціонування освіти в Україні та світі, для розв'язання дослідницьких і професійних завдань, комплексних та інноваційних проблем, у тому числі в міждисциплінарних галузях.

ПРН2 Вільно спілкування з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством в цілому державною та іноземною мовами, кваліфіковано відображати результати досліджень у наукових публікаціях, у тому числі в провідних зарубіжних наукових виданнях.

ПРН3 Аналізувати змістове забезпечення освітнього процесу в ЗВО, визначати шляхи його модернізації, самостійно продукувати нові педагогічні ідеї.

ПРН4 Орієнтуватися у змісті педагогічної інноватики, оцінювати теоретичну і практичну значущість освітніх нововведень, використовувати досягнення педагогічної інноватики у власній науковій та педагогічній діяльності.

ПРН7 Планувати, організовувати і здійснювати наукові (експериментальні) дослідження у сфері освіти з використанням інноваційних технологій, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми, презентувати результати дослідження та доводити власну наукову позицію.

ПРН8 Застосовувати філософські принципи, поняття і категорії для обґрунтування методологічних засад, визначення соціокультурних чинників авторського дослідження.

ПРН9 Здійснювати дослідження та/або провадити інноваційну діяльність з метою отримання нових знань та створення нових технологій та продуктів у сфері освіти та в ширших мультидисциплінарних контекстах.

ПРН10 Розробляти програму саморозвитку та самовдосконалення, обирати ефективний інструментарій презентації результатів власної професійної діяльності, створювати власний професійний імідж.

ПРН11 Вибудовувати і реалізовувати власну кар'єрну стратегію для забезпечення продуктивних процесів в освіті і взаємовигідної співпраці.

ПРН12 Критично оцінювати існуючі системи освіти, представлені в історико-педагогічному дискурсі; застосовувати перевірені часом наукові положення представників світової та української педагогічної думки у наукових дослідженнях і викладацькій діяльності.

ПРН13 Дотримуватися принципів академічної доброчесності у власній науковій та професійній діяльності.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Філософські аспекти сучасних проблем освіти

Глобалізація. Роль освіти в глобалізаційних процесах. Особистісне становлення індивіда. Інтеріоризаційні та екстеріоризаційні процеси. Соціум. Акмеологічний розвиток. Філософія індивідуальності. “Нормальність людини”. Самодетермінація. Самоактуалізація. Саморозвиток.

Тема 2. Соціальний зміст педагогіки (соціальна педагогіка)

Колегіальність та індивідуальність педагогіки. Соціальний зміст педагогіки. Соціальна педагогіка. Предмет соціальної педагогіки. Соціальний розвиток людини. Соціальна діяльність.

Тема 3. Соціалізація особистості

Розуміння соціалізації. Соціалізаційні процеси. Соціалізація та індивідуалізація. Соціалізація та особистість. Соціальні групи. Соціальна оцінка. Соціальна норма. Інтегрально-соціальна природа (сутності) людини. Професійна соціалізація. Саморегуляція. Самоефективність.

Тема 4. Соціалізація і розвиток особистості

Особистісний розвиток. Біологізаторські, соціологізаторські й соціобіологічні концепції розвитку людини. Соціальний стан людини. “Індивід” і “особистість”. Внутрішнє і зовнішнє. Формула соціалізації: людина – освіта – професія – особистість. Соціальне середовище. Соціалізація, розвиток, виховання. Діяльність. Соціальне та суспільне.

Тема 5. Культура та соціалізація особистості

Гуманістичні цінності. Розуміння культури. Культурологічний розвиток особистості. Культурний стан. Культура і наука. Культурні явища. Культурно-антропологічний самообраз. Матеріальна культура. Культура і виховання.

Тема 6. Екзистенційні теорії розвитку особистості

Розвиток. Виховання. Матеріалізм. Ідеалізм. Екзистенціалізм. Філософія екзистенціалізму. Розвиток особистості за Г. Олпортом. Розвиток особистості за А. Маслоу. Розвиток особистості за К. Роджерсом. Самоактуалізована особистість. Самодетермінація, самоактуалізація, самореалізація, самоздійснення. Індивідуалізація. Соціалізація.

Тема 7. Самовизначення особистості

Ціннісні орієнтації. Самостійність. Самовизначення та соціалізація. Життєва стратегія. Самообмеження. Саморозуміння й самовизначення. Самодетермінація. Самоідентифікація. Диспозиції особистості.

Тема 8. Активність особистості

Самозміна. Активність. Активність та діяльність. Самодіяльність. Активність як саморозвиток. Внутрішня та зовнішня активність. Одиичне, загальне, спільне як вияви активності. Соціальна активність. Розвиток активності.

Тема 9. Відповідальність особистості

Особистість. Соціальний розвиток особистості. Поняття відповідальності. Відповідальність як якісна характеристика особистості. Міра відповідальності. Соціальна відповідальність. Відповідальні діяльність. Відповідальність і мораль. Відповідальність і свобода. Відповідальність як стійка якість особистості.

Тема 10. Самореалізація особистості

Самовизначення, самопізнання, самоактуалізація, самовираження, самооцінка, самореалізація. Потреба та самореалізація. Соціальна якість (властивість) індивіда, Самоздійснення. Мета самореалізації. Характеристики особистості, яка самореалізується. Критерії самореалізації.

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма											
	усього	у тому числі										
		л	п	лаб.	інд.	с.р						
Тема 1. Філософські аспекти сучасних проблем освіти	12	2	2			8						
Тема 2. Соціальний зміст педагогіки (соціальна педагогіка)	12	2	2			8						
Тема 3. Соціалізація особистості	12	2	2			8						
Тема 4. Соціалізація і розвиток особистості	12	2	2			8						
Тема 5. Культура та соціалізація особистості	12	2	2			8						
Тема 6. Екзистенційні теорії розвитку особистості	12	2	2			8						
Тема 7. Самовизначення особистості	12	2	2			8						
Тема 8. Відповідальність особистості	12	2	2			8						
Тема 9. Активність особистості	12	2	2			8						
Тема 10. Самореалізація особистості	12	2	2			8						
Усього годин	120	20	20			80						

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Філософські аспекти сучасних проблем освіти	2
2	Тема 2. Соціальний зміст педагогіки (соціальна педагогіка)	2
3	Тема 3. Соціалізація особистості	2
4	Тема 4. Соціалізація і розвиток особистості	2
5	Тема 5. Культура та соціалізація особистості	2
6	Тема 6. Екзистенційні теорії розвитку особистості	2
7	Тема 7. Самовизначення особистості	2
8	Тема 8. Відповідальність особистості	2
9	Тема 9. Активність особистості	2
10	Тема 10. Самореалізація особистості	2
	Усього годин	20

4.2. Теми семінарських (практичних) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Філософські аспекти сучасних проблем освіти	2
2	Тема 2. Соціальний зміст педагогіки (соціальна педагогіка)	2
3	Тема 3. Соціалізація особистості	2
4	Тема 4. Соціалізація і розвиток особистості	2
5	Тема 5. Культура та соціалізація особистості	2
6	Тема 6. Екзистенційні теорії розвитку особистості	2
7	Тема 7. Самовизначення особистості	2
8	Тема 8. Активність особистості	2
9	Тема 9. Відповідальність особистості	2
10	Тема 10. Самореалізація особистості	2
	Усього годин	20

4.3. Теми лабораторних занять не передбачено

4.4. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Філософські аспекти сучасних проблем освіти	8
2	Тема 2. Соціальний зміст педагогіки (соціальна педагогіка)	8
3	Тема 3. Соціалізація особистості	8

4	Тема 4. Соціалізація і розвиток особистості	8
5	Тема 5. Культура та соціалізація особистості	8
6	Тема 6. Екзистенційні теорії розвитку особистості	8
7	Тема 7. Самовизначення особистості	8
8	Тема 8. Активність особистості	8
9	Тема 9. Відповідальність особистості	8
10	Тема 10. Самореалізація особистості	8
	Усього годин	80

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

ІНДЗ - вид позааудиторної індивідуальної роботи студента, яке носить навчально-дослідницький характер і використовується в процесі вивчення програмного матеріалу фахової навчальної дисципліни. ІНДЗ є складовою навчальної дисципліни. ІНДЗ передбачено виконання презентації, яку студент розробив самостійно за вибраною тематикою, де відображається комплексний опис властивостей, функцій, явищ із вибраної теми.

ІНДЗ надається викладачу, який проводить семінарські заняття, не пізніше ніж за 2 тижні до семестрового контролю. ІНДЗ є обов'язковим і виконується тільки одне за увесь період вивчення дисципліни.

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни «Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки» передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання (інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо)).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проектно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (презентація, демонстрування);
- практичні методи (вправи; практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

Освоєння курсу «Актуальні проблеми сучасної педагогічної науки» передбачає застосування репродуктивних, пояснювально-ілюстративних, проблемно-пошукових, аналітичних та творчих методів навчання. Протягом семестру кожен студент повинен відвідувати лекції, брати активну участь в обговоренні питань на семінарах, виконувати практичні завдання, брати участь у дискусіях, виконувати індивідуальне навчально-дослідне завдання.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти. Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання є:

- екзамен;
- презентація результатів виконаних завдань та досліджень;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. *Завданням поточного контролю* є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних/семінарських заняттях; активність при обговоренні питань практичного/семінарського заняття; тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Підсумковий контроль. *Завданням підсумкового контролю* є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточний контроль і самостійна робота									Екзамен
Розділ 1			Розділ 2			Разом семінарські	ІНДЗ	Разом	40
T1	T2	T..	T..	T..	T..				
5	5	5	5	5	5	50	10	60	

T1, T2 ... T10 – теми розділів.

Критерії оцінювання навчальних досягнень студентів:

Поточна оцінка на семінарських заняттях визначається за такими критеріями:

5 балів – студент демонструє всебічне, систематичне, глибоке знання і розуміння програмного матеріалу; вміння вільно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою; творчі здібності в розумінні, викладенні і використанні навчального матеріалу; уміння творчого застосування теоретичних знань на практиці, активність у роботі семінару;

3 бали – студент демонструє систематичні знання теоретичного матеріалу, уміння інтерпретувати сутність основних понять навчального курсу, наводити приклади з педагогічної практики;

2 бали – студент демонструє репродуктивне відтворення матеріалу курсу під час доповіді, або робить доповнення під час обговорення питань; студент робить незначні доповнення під час обговорення питань семінарського заняття;

Оцінювання навчальних досягнень студентів за виконання індивідуальних творчих завдань відбувається за допомогою 10-бальної шкали:

10 балів – ІНДЗ виконане самостійно, в повному обсязі, у змісті відображено актуальність вибору теми, мету, завдання, окреслені сучасні підходи до даної проблеми, вказана власна точка зору, виокремленні ґрунтовні висновки, оформлена робота згідно вимог.

8 балів – ІНДЗ виконане самостійно, у змісті відображено актуальність, але не зовсім точно сформульовано мету, завдання, наявні різні підходи до даної проблеми, є спроба окреслення власної точки зору, показані загальні висновки, оформлена робота згідно вимог.

6 балів – ІНДЗ виконане самостійно, у змісті є спроба обґрунтування важливості теми; мета, завдання поверхнево сформульовані, наявний загальний зміст роботи, вказані загальні висновки, оформлена робота згідно вимог.

4 балів – ІНДЗ виконане частково, обґрунтування вибору теми відсутнє; мета, завдання визначені не належним чином, зміст роботи не чітко розкритий, висновки носять описовий характер.

Критерії оцінювання екзамену:

40-35 балів – студент дає повні, ґрунтовні відповіді на усі запитання екзаменаційного білету, демонструє всебічне систематичне, глибоке знання і розуміння програмного матеріалу, вміння самостійно їх використовувати у професійній діяльності;

34-27 балів – студент демонструє повне знання і розуміння програмного матеріалу; має труднощі з відповідями на запитання методичного або практичного блоку;

26-19 балів – студент репродуктивно відтворює теоретичний матеріал курсу, демонструє епізодичні уміння й навички застосовувати здобуті знання на практиці;

18-11 балів – студент репродуктивно відтворює теоретичний матеріал курсу, не може дати відповідь на одне з запитань білету;

10-1 балів – студент репродуктивно відтворює окремі положення та поняття курсу, не може дати відповідь на два запитання білета.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою	
	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73		
60-63	задовільно	
35-59	незадовільно	незараховано

1-34	незадовільно	незараховано
------	--------------	--------------

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Основна

1. Великий тлумачний словник сучасної української мови / голов. ред. В. Бусел. К. : Ірпінськ : ВТФ «Перун», 2005. 1728 с. URL : <http://www.slovnyk.net/>
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови з дод., допов. та CD) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. К. Ірпінськ : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
3. Вечірко М. С. Формування готовності майбутніх вчителів філологічних спеціальностей до професійного самовизначення : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Кіровоград, 2013. 231 с.
4. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К. : Либідь, 1997. 376 с.
5. Завгородній Ю. І., Курило В. С., Савченко С. В. Політична соціалізація студентської молоді в Україні : досвід, тенденції, проблеми. К. : Генеза, 2004. 144 с.
6. Енциклопедія освіти / Акад. пед. наук України; голов. ред. В. Г. Кремень. К. : Юрінком Інтер, 2008. 1040 с.
7. Євтушевський В. Управління інноваційним розвитком у вищих навчальних закладах України. *Проблеми освіти*. 2008. Вип. 54. С. 13–19.
8. Лебедик І. В. Підготовка майбутніх учителів іноземних мов до професійної самореалізації у процесі вивчення фахових дисциплін : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Кіровоград, 2007. 216 с.
9. Ляшенко Р. О. Розвиток професійної самоактуалізації майбутнього викладача-філолога в процесі магістерської підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Кропивницький, 2017. 261 с.
10. Радул В. В. Соціально-педагогічна зрілість. Кіровоград : ПВЦ ТОВ «Імекс ЛТД», 2002. 248 с.
11. Радул В. В. Соціальна зрілість особистості : моногр. Харків : Мачулін, 2017. 441 с.
12. Серьожникова Р. К. Самоактуалізація особистості студента в процесі формування його гуманістичної професійно-педагогічної спрямованості. *Наукові записки*. Серія : Педагогіка і психологія. Вінниця. Випуск 13. 2004. С. 148–152.
13. Соціалізація студентської молоді в процесі професійної підготовки: зб. наук. праць / [Ківенко Н.В., Богдановський І.В., Пилипенко О.І., Стасюк В.В., Тарапатова Н.М., Калениченко Р.А., Петухова І.О. та інші]; за загальною ред. Н. В. Ківенко. Ірпінськ: Вид-во Національного університету ДПС України. 2015. 253 с.
14. Яцейко М. Г. Демократизація як закономірність модернізації освіти в контексті глобалізації : автор. ... дис. канд. філософ. наук : 09.00.10. К., 2009. 22 с.
15. Henseler J. Sozialpädagogische Argumentationen um Pestalozzi – Rezeptionsgeschichtliche Anmerkungen zur gegenwertigen Pestalozzidebatte. *Zeitschrift fur padagogische Historiographie*. 2001. H. 2. S. 86
16. Legrand L.L. Ecole unique: a quelle condition. Paris, 1981.
17. Rogers C. R. A theory of therapi, personality and interpтрsonal relationships, as developed in the client-centered flamework. *Psychologi: a study of science*. Ed. By S. Koch. N. Y., 1959.

Допоміжна

1. Kulish A., Radul V., Haleta Y., Filonenko O., Karikh I. Education and The Prospects of Their Implementation in Ukraine. *Propósitos y Representaciones*. 2020. Vol. 8. pp. 1668–1676. URL: <http://revistas.usil.edu.pe/index.php/pyr/article/view/684> DOI: <http://dx.doi.org/10.20511/pyr2020.v8nSPE2.684>

2. Filonenko O., Maslova N., Mirza-Sidenko V., Voloshina O., Demchenko V. Actualization of Distance Learning in Comparison with Traditional Forms of Education in Conditions of Quarantine Security Measures. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensional*. 2021. № 13(3). pp. 468–478. <https://doi.org/10.18662/rrem/13.3/462468-478>

3. Haleta Y., Filonenko O., Ratsul O., Ratsul A., Babenko T. The Main Factors Influencing the Socialization of Students in Post Pandemic Period. *Postmodern Openings*. 2021. 12(3). pp. 245–256. URL: <https://doi.org/10.18662/po/12.3/338>

4. Haleta Y., Kozlenko V., Riabovol L., Filonenko O., & Kravtsova T. Formación de la cultura de proyectos en futuros docentes. *Revista De La Universidad Del Zulia*, 14(41), 2023. 526–536. <https://doi.org/10.46925/rdluz.41.29>

5. Філоненко О. В. Формування готовності майбутніх викладачів закладу вищої освіти до професійної самореалізації. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія: Педагогічні науки. Миколаїв, 2019. N 2 (65). С. 314–318.

6. Філоненко О. В. Підготовка майбутніх викладачів ЗВО до науково-педагогічної творчості. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2019. Випуск 180. С. 42–48.

7. Філоненко О. В. Науково-дослідна діяльність майбутніх викладачів у процесі професійної підготовки. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: РВВ ЦДПУ ім. В. Винниченка, 2022. Випуск 205. С. 64–68.

8. Філоненко О. Формування професійної мобільності майбутніх учителів у закладах вищої освіти. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. Випуск 212. С. 174–178.

9. Філоненко О. Педагогічні умови формування професійної мобільності майбутніх учителів. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. Кропивницький: ЦДУ ім. В. Винниченка, 2023. Випуск 213. С. 82–86.

5.2. Методичне забезпечення

1. Опорні конспекти лекцій (електронний варіант).
2. Підручники, зазначені у списку літератури.
3. Нормативні документи.
4. Інформаційні ресурси
5. Інформаційні матеріали щодо підготовки до семінарських занять.
6. Вимоги до написання, оформлення та оцінки індивідуальних творчих завдань.
7. Перелік тем та питань, що винесені для самостійного опрацювання студентами.
8. Перелік питань, що виносяться для складання екзамену з курсу, що вивчається.

5.3. Інформаційні ресурси

1. Освітній портал "Освіта.UA". – <http://osvita.ua>
2. Освітянська мережа України. – www.ednu.kiev.ua

3. Освітній портал «Naurok.ua» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://naurok.com.ua>,
4. Освітній портал «Vseosvita.ua» [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://vseosvita.ua>)
5. Портал сучасних педагогічних ресурсів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.intellect-invest.org.ua>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотериторіальному державному університеті імені Володимира Винниченка» (протокол № 2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022; №7 від 05.02.2024; №13 від 28.04.2025).